

Vec C-130/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

9. marec 2020

Vnútroštátny súd:

Juzgado de lo Social n.º 3 de Barcelona

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

4. marec 2020

Žalobkyňa:

YJ

Žalovaný:

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

Predmet konania vo veci samej

Žiadosť o vyplatenie materského príspevku k starobnému dôchodku vo výške 10 % priznaného starobného dôchodku od Instituto Nacional de la Seguridad Social (Národný inštitút sociálneho zabezpečenia, Španielsko).

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Účelom návrhu na začatie prejudiciálneho konania je určiť, či je nepriznanie materského príspevku ženám, ktoré dobrovoľne predčasne odídu do dôchodku, na rozdiel od žien, ktoré neodídu predčasne do dôchodku alebo odídu predčasne do dôchodku nedobrovoľne, v súlade s európskym predpisom, ktorý zaručuje rovnosť zaobchádzania v oblasti sociálneho zabezpečenia v širšom zmysle, teda medzi mužmi a ženami, ale aj medzi ženami.

Prejudiciálna otázka

„Možno ustanovenie, akým je článok 60 ods. 4 Ley General de la Seguridad Social (všeobecný zákon o sociálnom zabezpečení), podľa ktorého ženy, ktoré dobrovoľne odídu do dôchodku, nemajú nárok na materský príspevok na rozdiel od žien, ktoré tiež odídu do dôchodku dobrovoľne v riadnom stanovenom veku alebo ktoré odídu do dôchodku predčasne, ale z dôvodu práce vykonávanej počas celého svojho pracovného života, z dôvodu invalidity alebo preto, lebo pred odchodom do dôchodku prestali pracovať z dôvodu, za ktorý nezodpovedajú, považovať za priamu diskrimináciu v zmysle smernice 79/7?“

Uvádzané predpisy práva Únie

Článok 21 ods. 1 a článok 34 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie v spojení s článkom 157 ods. 4 ZFEÚ.

Smernica Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením: článok 3 ods. 1 písm. a), článok 4 ods. 1 a 2, článok 7 ods. 1 písm. a) a b).

Článok 2 ods. 1 písm. b) smernice 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 12. decembra 2019, Instituto Nacional de la Seguridad Social (C-450/18, EU:C:2019:1075): body 28, 30, 33, 37, 42, 44, 46 až 50, 57, 58, 60, 62, 63 a 65 a výrok.

Rozsudok Súdneho dvora z 5. júna 2018, Grupo Norte Facility (C-574/16, EU:C:2018:390): bod 46.

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy

1. – Real Decreto Legislativo 8/2015 de 30 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social (kráľovský legislatívny dekrét 8/2015 z 30. októbra, ktorým sa schvaľuje konsolidované znenie všeobecného zákona o sociálnom zabezpečení).

Článok 60. Materský príspevok k príspevkovým dôchodkom zo systému sociálneho zabezpečenia.

1. Príspevok k dôchodku sa priznáva ženám, ktoré majú biologické alebo osvojené deti a sú poberateľkami starobného dôchodku, vdovského dôchodku alebo trvalého invalidného dôchodku príspevkového typu z akéhokoľvek systému sociálneho zabezpečenia, za ich demografický prínos do systému sociálneho zabezpečenia.

Tento príspevok, ktorý bude mať na všetky účely právnu povahu príspevkového verejného dôchodku, pozostáva zo sumy vyplývajúcej z uplatnenia určitej percentuálnej hodnoty na počiatočnú výšku uvedených dôchodkov, ktorá bude závisieť od počtu detí podľa nasledujúcej stupnice:

- a) v prípade dvoch detí: 5 %,*
- b) v prípade troch detí: 10 %,*
- c) v prípade štyroch alebo viac detí: 15 %,*

...

2. V prípade, ak výška pôvodne priznaného dôchodku bez uplatnenia príspevku prekročí [hornú hranicu stanovenú zákonom], súčet dôchodku a príspevku nemôže prekročiť uvedenú hranicu zvýšenú o 50 percent priznaného príspevku.

Ak výška priznaného dôchodku dosiahne len po čiastočnom uplatnení príspevku [hornú hranicu stanovenú zákonom], dotknutá osoba má navyše tiež nárok na 50 percent časti príspevku, ktorá prekračuje hornú hranicu platnú v danom období.

...

Ak nárok na príspevok k dôchodku vznikne v dôsledku pomerného sčítania dôb poistenia na základe medzinárodných predpisov, príspevok sa vypočíta

z teoretického určeného dôchodku a na získaný výsledok sa uplatní príslušná pomerná sadzba.

...

4. Príspevok k dôchodku sa neuplatní v prípadoch dobrovoľného predčasného odchodu dotknutej osoby do dôchodku ani v prípadoch čiastočného odchodu do dôchodku...

Bez toho, aby boli dotknuté vyššie uvedené ustanovenia, sa príslušný príspevok k dôchodku prizná, ak po čiastočnom odchode do dôchodku dôjde k úplnému odchodu do dôchodku, na základe dovŕšenia príslušného veku v danom prípade.

...

Uznesenie Tribunal Constitucional (Ústavný súd, Španielsko) č. 114/18 zo 16. októbra 2018 (ECLI:ES:TC:2018:114A)

Týmto rozhodnutím bol zamietnutý návrh na určenie protiústavnosti, ktorý podal Juzgado de lo Social (pracovný súd), lebo „z hľadiska príspevku k dôchodku, ktorý má byť kompenzáciou pre matky, ktorým sa z dôvodov uvedených v článku 207 LGSS proti ich vôli skráti doba poistenia počas ich pracovného života, je rozdiel zavedený zákonodarcom v článku 60 ods. 4 LGSS objektívne a primerane odôvodnený..., keďže predčasným odchodom do dôchodku sa skracuje doba prispievania do systému a predlžuje sa poberanie dôchodku, a preto je logické, ak zákonodarca zavedie ustanovenia na odradenie od predčasného odchodu do dôchodku.“

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Pani YJ, ktorá sa narodila v roku 1954, požiadala 2. decembra 2017 o starobný dôchodok a 11. decembra 2017 bolo vydané rozhodnutie, ktorým bol priznaný dôchodok podľa mesačného vymeriavacieho základu 2 954,05 eura, pričom dôchodok predstavoval 86 % maximálneho mesačného dôchodku 2 573,70 eura, keďže jej bol znížený o 0,50 % za každý štvrtý rok obdobia medzi predčasným odchodom do dôchodku a dovŕšením riadneho veku odchodu do dôchodku, takže dôchodok bol stanovený na 2 470,75 eura mesačne s účinnosťou od 4. decembra 2017.
- 2 Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, v ktorom tvrdila, že má nárok na materský príspevok k dôchodku, lebo mala 3 deti, a preto sa mal dôchodok zvýšiť o 10 %. Žalovaný subjekt vydal rozhodnutie 9. mája 2018 a vzhľadom na to, že jej nárok bol zamietnutý, pani YJ podala žiadosť, v ktorej žiada o priznanie takzvaného materského príspevku stanoveného v článku 60 Ley General de la Seguridad Social (všeobecný zákon o sociálnom zabezpečení, ďalej len „LGSS“), ktorý spočíva vo zvýšení dôchodku o 5 až 15 % pre ženy, ktoré sú

poberateľkami trvalého invalidného dôchodku, starobného dôchodku alebo vdovského dôchodku a ktoré mali 2 alebo viac detí.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

Stanovisko a tvrdenia žalobkyne

- 3 Žalobkyňa tvrdí, že odôvodnenie príspevku, ako ho navrhol zákonodarca, diskriminuje ženy, ktoré skutočne prispievali do systému sociálneho zabezpečenia a ktoré z dôvodu dobrovoľného predčasného odchodu do dôchodku nemôžu pobrať príspevok na rozdiel od žien, ktoré po odchode do dôchodku poberajú dôchodok v plnej výške, a to aj v maximálnej výške dôchodku, a vdov, v prípade ktorých sa neoveruje počet odpracovaných rokov, lebo nárok na príspevok sa priznáva na základe príspevkov odvedených manželom alebo zosnulým.
- 4 Žalobkyňa poukazuje na uznesenie Tribunal Constitucional (Ústavný súd) 114/18 a uvádza, že jedno z odlišných stanovísk pripojených k tomuto uzneseniu podporuje jej názor, že v oblasti výkladu právnych predpisov musí mať prednosť rodové hľadisko, takže ak zjavne neutrálne predpisy spôsobujú nespravodlivé situácie, ktoré porušujú právo na rovnosť a spôsobujú skrytú alebo nepriamu diskrimináciu, orgán, ktorý vykladá ústavu, musí pri svojej činnosti ísť nad rámec doslovného znenia.
- 5 Ďalej uvádza, že súčasná právna úprava obsiahnutá v článku 60 LGSS odporuje právnej úprave Spoločenstva a nezodpovedá účelu, na ktorý bola vypracovaná a ktorý vychádzal z odporúčaní Európskej komisie, Parlamentu a Rady, so zreteľom na zníženie rozdielov v oblasti verejných dôchodkov. V tejto súvislosti sa odvoláva na článok 21 ods. 1 a článok 34 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie v spojení s článkom 157 ods. 4 ZFEÚ.
- 6 Žalobkyňa sa v dôsledku toho domnieva, že dochádza k rozdielnemu zaobchádzaniu so ženami, ktoré boli matkami dvoch alebo viacerých detí, a to len na základe spôsobu odchodu do dôchodku, napriek účelu predpisu, v ktorom sa uvádza, že má poskytovať náhradu za demografický prínos, ktorý poskytujú všetky zamestnankyne rovnako.
- 7 Súhlasí s podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania a konkrétne poukazuje na článok 2 ods. 1 písm. b) smernice 2006/54/ES o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania v tom zmysle, že ide o nepriamu diskrimináciu z dôvodu pohlavia, keďže existuje neodôvodnený a neprimeraný rozdiel medzi ženami pri priznávaní nároku na starobný dôchodok. Odkazuje na bod 46 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 5. júna 2018 (vec C-574/16), v ktorom sa uvádza, že zásada nediskriminácie vyžaduje, aby sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádzalo rozdielne.

Stanovisko a tvrdenia žalovaného

- 8 INSS v správnom konaní nepriznal materský príspevok na základe toho, že článok 60 ods. 4 všeobecného zákona o sociálnom zabezpečení stanovuje, že uvedený príspevok k dôchodku sa neuplatní v prípadoch dobrovoľného predčasného odchodu dotknutej osoby do dôchodku.
- 9 Uvádza, že účelom neuplatnenia materského príspevku v prípade dobrovoľných starobných dôchodkov (dobrovoľného predčasného odchodu do dôchodku a čiastočného odchodu do dôchodku) je zabrániť tomu, aby sa podporoval predčasný odchod zamestnancov, ktorých vymeriavací základ prekračuje najvyšší dôchodok, lebo nie sú penalizovaní redukčnými koeficientmi, ktoré sa stratia vo vymeriavacom základe, do dôchodku zo strany podnikov alebo samotných dotknutých osôb.
- 10 Okrem toho žalovaný nesúhlasí s podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania, lebo článok 157 ods. 4 ZFEÚ sa neuplatní na sporný návrh, keďže v žalobe sa nenamieta diskriminácia na základe pohlavia spôsobená neprimeranosťou sporného legislatívneho opatrenia, ale ide o možnú nerovnosť dvoch osôb ženského pohlavia pred zákonom z dôvodu výšky starobného dôchodku v prípade odlišného spôsobu odchodu do dôchodku.
- 11 Žalovaný subjekt sa ďalej stotožňuje s úvahami uvedenými v uznesení Tribunal Constitucional (Ústavný súd) v súvislosti s tým, že nejde o prípad diskriminácie, ale o prípad nerovnosti pred zákonom, a so širokou mierou voľnej úvahy, ktorú má zákonodarca pri úprave dávok vyplácaných zo systému sociálneho zabezpečenia.
- 12 Napokon tvrdí, že pozitívne opatrenia, ktoré sú spomenuté v článku 157 ods. 4 ZFEÚ, patria do roviny materiálnej rovnosti, na rozdiel od zákazu diskriminácie, ktorý sa pohybuje v rovine formálnej rovnosti, pričom Súdny dvor Európskej únie v súvislosti s nimi uviedol, že nespôsobujú neprimeranú diskrimináciu mužov vo vzťahu k ženám, bez toho, aby posúdil, či je ich uplatnenie na všetky ženy primerané.
- 13 V nadväznosti na vyššie uvedené INSS napokon nesúhlasí s podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania, lebo Tribunal Constitucional (Ústavný súd) rozptýlil akékoľvek pochybnosti o súlade článku 60 ods. 4 LGSS so zásadou rovnosti pred zákonom zakotvenou v článku 14 španielskej ústavy a v článku 20 Charty základných práv Európskej únie, ako aj preto, lebo na sporný prípad sa neuplatnia právne predpisy Únie.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 14 Vnútroštátny súd v súvislosti s uznesením Tribunal Constitucional (Ústavný súd) 114/18 vychádza z toho, že Tribunal Constitucional (Ústavný súd) v ňom uplatnil hľadisko preskúmania ústavnosti, teda preskúmal, či je materský príspevok v súlade s kritériami výkladu základného práva na rovnosť pred zákonom zakotveného v článku 14 španielskej ústavy. Preto sa domnieva, že uvedené

uznesenie nebráni podaniu tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, lebo otázka položená v tomto návrhu sa týka uplatňovania práva Únie, a nie španielskej ústavy.

- 15 Tvrdí teda, že ak v prejednávanom prípade nejde o kompenzáciu situácií, v ktorých ženy čerpali materskú dovolenku, ani o odstránenie znevýhodnení v pracovnom živote žien, ak po pôrode prerušia svoju pracovnú činnosť, s prihliadnutím na to, že tento príspevok nemožno spájať s biologickým stavom žien, ktoré porodili, a ak sa neuplatní na ženy, ktoré prerušili svoju pracovnú činnosť, aby sa mohli venovať výchove svojich detí, na základe čoho sa uznalo, že článok 60 ods. 1 LGSS spôsobuje priamu diskrimináciu mužov v rovnakej situácii, ktorú smernica 79/7 zakazuje, neexistujú strategické ani právne dôvody, ktoré by bránili uplatneniu rovnakých úvah vo vzťahu ku všetkým ženám v rovnakej situácii bez ohľadu na spôsob a okamih vzniku nároku na dôchodok, ku ktorému sa vypláca príspevok.
- 16 To znamená, že ak článok 60 ods. 4 LGSS vylučuje určitú kategóriu žien, ktoré odídu do dôchodku, konkrétne ženy, ktoré dobrovoľne predčasne odišli do dôchodku – a to nie všetky, keďže v určitých prípadoch predčasného odchodu do dôchodku sa uvedené vylúčenie neuplatní –, napriek tomu, že odchod do dôchodku je v každom prípade a vždy dobrovoľný, je potrebné položiť si otázku, či sa vylúčenie žien, ktoré odídu do dôchodku pred dovŕšením riadneho veku stanoveného zákonom, tiež môže považovať za diskriminačné v zmysle smernice 79/7, keďže toto vylúčenie je neprimerané a nedôvodené.
- 17 Pokiaľ ide o tvrdenie, že dôchodok žalobkyne prekračuje najvyšší dôchodok stanovený v Španielsku v čase, keď nastala okolnosť zakladajúca nárok na dôchodok, je nesporné, že materský príspevok sa uplatní – ako sa uvádza v článku 60 ods. 2 LGSS –, aj keď výsledná suma prekročí najvyšší dôchodok, ako to je v prejednávanom prípade, keďže výsledný dôchodok by bol vyšší než tento najvyšší dôchodok.

Na rozhodnutie prejednáwanej veci je potrebné položiť otázku, či je nepriznanie nároku na materský príspevok ženám, ktoré dobrovoľne odídu do dôchodku predčasne, na rozdiel od žien, ktoré odídu do dôchodku v riadnom stanovenom veku alebo ktoré odídu do dôchodku predčasne, ale z dôvodu práce vykonávanej počas celého svojho pracovného života alebo v prípade invalidity, alebo tiež žien, ktoré predčasne odídu do dôchodku, lebo v období bezprostredne pred odchodom do dôchodku prestali pracovať z dôvodu, za ktorý nezodpovedajú, v súlade s európskym predpisom, ktorý zaručuje rovnosť zaobchádzania v celom jej širšom zmysle, teda medzi mužmi a ženami, ale aj medzi ženami.